



INVESTIČNÍ ZÁMĚRY A PŘEKÁŽKY JEJICH REALIZACE

JUDr. Zuzana Krejčířiková

ředitelka Public Affairs ČEZ

členka představenstva HK ČR

předsedkyně energetické sekce HK ČR

24. SRPNA 2023





POVOLOVACÍ PROCESY - BARIÉRY

- **Zdlouhavé povolovací řízení, nedodržování zákonných lhůt** nebo jejich nedůvodné nebo netransparentní prodlužování.
- Možnost odvolání proti vydanému rozhodnutí (u složitých provozních celků může jít o desítky řízení), kdy je nakonec stejně podstatný až soudní přezkum.
- **Napadání** (přezkumy) podkladových stanovisek i dlouho po té, kdy už je vydáno rozhodnutí, pro něž jsou podkladem.
- Zneužívání blanketních podání.
- Nízké využívání **digitalizace a robotizace** administrativních činností.
- Problematika doručování účastníkům v řízeních (zejména těch, kteří nejsou dohledatelní, případně žijí v cizině).
- Odbornost a **kapacita povolujících a vyvlastňovacích úřadů**.
- Administrativní překážky ve vyvlastňovacích řízeních.



NOVELA LINIOVÉHO ZÁKONA

- Nedávno projednanou novelou NSZ **vznikne Dopravní a energetický stavební úřad**, který by měl disponovat nezbytnou odborností (zásadně nutné je zajistit jeho personální a technické naplnění).
- V rámci probíhající **novely liniového zákona** /tisk 410 – 1. čtení PSP/ předpokládány úpravy v oblastech (dohodnutá témata mezi MD a MPO):
 - Jaderných zařízení
 - Strategických investičních staveb
 - Těžebních staveb
 - Infrastruktura alternativních paliv
 - Plynovod Stork do přílohy
- V oblasti energetiky vycházejí úpravy z „Tezí změny liniového zákona...“, které byly loni předloženy MPO.
- Další spektrum diskutovaných pozměňovacích návrhů zejména stran provozovatelů technické infrastruktury.
- Další spektrum pozměňovacích návrhů k dopravním stavbám z dílny MD (některé směřují obecně ke všem stavbám).
- Projednání tisku 410 termín PN na HV – 31.8.2023.
- Předpokládaná účinnost **od 1. 1. 2024**.



JADERNÁ ZAŘÍZENÍ

Aktuálně diskutované úpravy v liniovém zákoně (o některých bude rozhodováno až na politické úrovni):

- Definovány jako stavba **pro energetickou bezpečnost** jako součást energetické infrastruktury – patří sem jaderná zařízení a stavby související, včetně potřebné technické a dopravní infrastruktury uvnitř i vně areálu jaderného zařízení.
 - Stavba pro energetickou infrastrukturu je rovněž označena za **vybranou stavbu energetické infrastruktury**, lze pro ni mimo jiné spojit řízení o povolení záměru s vyvlastněním.
 - **Jednoinstančnost** povolenacích řízení – proti rozhodnutí nelze podat odvolání.
 - Upřesněn dopad úpravy nejen na povolení záměru, ale i další řízení podle stavebního zákona (terénní úpravy, stanovení ochranného pásma, odstraňování staveb...)
 - Dotčené orgány vydávající závazná stanoviska si **nemohou prodloužit lhůtu** pro jejich vydání.
 - **Úprava přezkumu závazných stanovisek** – umožněn, ale pouze do vydání rozhodnutí, pro něž je závazné stanovisko podkladem (lze tedy opravit možné chyby, ale pouze promptně).
 - **Upraveno řešení rozporů** mezi závaznými stanovisky tak, že o nich rozhoduje stavební úřad (výjimka z postupu správního řádu, kdy by mohl rozpor skončit až na vládě) – výjimkou jsou stanoviska EIA a JES (evropský rozměr).
 - **Lhůta pro podání žaloby činí měsíc**, žalobu nelze po lhůtě doplňovat – zamezení blanketním podáním žalob.
 - Stavba pro energetickou bezpečnost je *ex lege* **veřejně prospěšnou stavbou**. Dále je pro tyto stavby stanoven samostatný účel vyvlastnění. Slouží k zajištění bezpečnostních zájmů ČR.
- Zákon EIA: Procesy **EIA** a vydávání stanoviska **JES** pro energetické stavby včetně souvisejících budou **vedeny na MŽP**.
 - Zákon o vodách: **Integrace povolení k nakládání s vodami** do povolenacích řízení podle stavebního zákona (největší rozpor nad úpravou s MZe – samostatné PN).

STRATEGICKÉ INVESTIČNÍ STAVBY



Aktuálně diskutované úpravy (pouze v liniovém zákoně):

- Definovány strategické investiční stavby, kterou je stavba pro **výrobu a skladování** umístovaná v zastavitelných nebo transformačních plochách o rozloze **nejméně 100 ha** vymezených k tomuto účelu v **územním rozvojovém plánu nebo v zásadách územního rozvoje uvedené v příloze č. 3** k tomuto zákonu a stavby s touto stavbou související.
- **Jednoinstančnost** povolovacích řízení (povolení záměru, odstranění stavby, terénní úpravy) – proti rozhodnutím nelze podat odvolání.
- **Proces EIA provádí vždy MŽP.**
- Lhůta pro rozhodnutí stavebního úřadu je stanovena na **60 dní** (SZ jinak obecně umožňuje tuto základní lhůtu za určitých podmínek prodloužit o 30 nebo i 60 dní).
- Lhůta pro vydání **JES je 45 dní** a nelze ji prodloužit (zákon o JES jinak obecně počítá se 60 + 30 dní).
- Dotčené orgány vydávající závazná stanoviska si **nemohou prodloužit lhůtu** pro jejich vydání.
- **Přílohu č. 3** tvoří jeden záměr: Stavby v lokalitě strategického průmyslového parku letiště **Plzeň – Líně** sloužící zejména k **výrobě a skladování baterií pro elektrická vozidla.**



TĚŽEBNÍ INFRASTRUKTURA

Aktuálně diskutované úpravy:

- Nové rozšíření dopadu liniového zákona na těžební infrastrukturu (ke stávající vodní, dopravní a energetické infrastruktuře a infrastruktuře elektronických komunikací):
 - stavby a zařízení, které mají sloužit otvírce, přípravě a **dobývání ložisek strategického významu** podle horního zákona, jakož i **stavby** sloužící **k jejich úpravě a zušlechťování** prováděných v souvislosti s jejich dobýváním, dále **stavby určené k jejich přepravě a úložná místa pro těžební odpad**
- V horním zákoně:
 - Definování **kritických nerostů** - radioaktivní nerosty, všechny druhy ropy a hořlavého zemního plynu (uhlovodíky), nerosty, z nichž je možno **průmyslově vyrábět kovy**, vápenec, pokud je vhodný k chemicko-technologickému zpracování nebo zpracování tavením, a nevyhrazené nerosty **stavebního kamene a štěrkopísků**, nachází-li se tyto nevyhrazené nerosty na ložiskách, které se považují za výhradní.
 - **Ložiskem strategického významu** ložisko kritických nerostů.
 - Ložiska strategického významu stanoví vláda **nařízením**.
 - **Možnost vyvlastnit** práva (odejmout nebo omezit) k pozemkům nebo stavbám potřebným k uskutečnění otvírky, přípravy a dobývání ložiska strategického významu, na němž byl stanoven dobývací prostor (návrat k úpravě zrušené cca před 5 lety).
- V zákoně o vyvlastnění:
 - Příslušnost k vedení řízení o vyvlastnění stanovena Dopravnímu a energetickému stavebnímu úřadu.

INFRASTRUKTURA ALTERNATIVNÍCH PALIV + PLYNOVOD STORK



Infrastruktura alternativních paliv (implementace části AFIR):

- Rozšíření dopadu liniového zákona na **dobíjecí stanice a vodíkové čerpací stanice**, které spadají pod AFIR a které jsou nově definovány jako součást energetické infrastruktury
 - Dobíjecí stanicí se pro účely tohoto zákona rozumí veřejně přístupná dobíjecí stanice pro lehká (dle AFIR 3 km od sjezdu z TEN-T sítě) elektrická vozidla umístěna podél transevropské dopravní sítě pro těžká elektrická vozidla umístěna podél transevropské dopravní sítě, na bezpečné a chráněné parkovací ploše nebo v městském uzlu podle tohoto přímo použitelného předpisu.
 - Vodíkovou čerpací stanicí se pro účely tohoto zákona rozumí veřejně přístupná vodíková čerpací stanice pro silniční vozidla, která je umístěna podél (dle AFIR 10 km od sjezdu z TEN-T sítě) transevropské dopravní sítě nebo v městském uzlu podle tohoto přímo použitelného předpisu, nebo rovněž umožňuje čerpání vodíku zpravidla do palivové nádrže hnacích drážních vozidel.
- **Stavby a zařízení distribuční soustavy** včetně transformovny **související** s dobíjecími stanicemi nebo vodíkovými čerpacími stanicemi definovány jako vybraná stavba (samotné dobíjecí stanice nejsou vybrané, protože pro ně nelze vyvlastňovat)

Plynovod Stork:

- Doplněny do přílohy č. 1
 - VTL Plynovod DN 1000 Bezměrov – Libhošť
 - VTL Plynovod DN 1000 Libhošť – Hať



DALŠÍ TEMATICKÉ ZMĚNY V SOUVISLOSTI S NOVELOU LINIOVÉHO ZÁKONA

- **Změny MD** – dílčí územní rozvojový plán pro VRT, možnost zahájit výkupy již po EIA, **žádost o odkladný účinek žaloby lze podat jen s žalobou (i pro energetiku), zamezení blanketních odvolání (i pro energetiku)**, doplnění přílohy o dopravní stavby.
- Uvažované v energetice (nejsou součástí dohodnutého balíku MPO a MD):
 - Doplnění přílohy liniového zákona o další **stavby přenosové a distribuční soustavy** (na hladině 110 kV) – potřeba využívat plně i mechanismů mezitímního rozhodnutí v souvislosti s tlakem na zapojování OZE do energetické soustavy.
 - Rychleji aplikovat u výměny staveb 110 kV distribuční soustavy **úpravu umožňují zachovat nadzemní vedení** (přiblížit o půl roku aplikaci liniového zákona).
 - V zákoně o pozemních komunikacích, v případě žádosti o zvláštní užívání komunikace (překopy, stavební práce), **nedokládat pro stavby**, pro které lze práva vyvlastnit, **souhlasy** vlastníků komunikací. Snahou je předejít častému zneužívání svého souhlasu ze strany samospráv.
 - **Doplnění LNG** k návrhům o infrastruktuře alternativních paliv v liniovém zákoně.
 - Úpravy **procesních ustanovení** liniového zákona souvisejících s obesíláním účastníků řízení a úpravy postupů při vyvlastňování.
 - Doplnění **další plynárenské infrastruktury** do přílohy k liniovému zákonu.
 - Doplnění úprav liniového zákona u ustanovení, která se vztahují k **infrastruktuře elektronických komunikací**.



CO V NOVELE CHYBÍ?

- Lze kvitovat **posun v zásadních tématech** jádra, těžebních staveb a významných investičních staveb.
- Nicméně mnoho perspektivních úprav **je aplikováno jen na některé činnosti** – například v oblasti těžby a těžebních odpadů lze postrádat zavedení jednoinstančnosti, větší procesních úprav – pro výstavbu jaderných záměrů ale i pro výstavbu dálnic, železnic, či dokonce vysokorychlostních železnic bude nezbytné množství surovin, **nyní se nedaří nová ložiska otvírat**.
- Mnoho úprav bylo v rámci „hledání kompromisu“ napříč státní správou zúženo, podmíněno či úplně bagatelizováno.
- Co pak **úplně chybí** je zaměření na další typy energetických staveb:
 - **OZE** – zde lze asi očekávat změny po přijetí potřebného evropského rámce v RED III (viz rovněž akcelerační zóny v oblasti ÚP)
 - Umožnit přijmout **tematický dílčí územní rozvojový plán**, který by se týkal například jen energetických staveb (MD navrhuje jen pro VRT).
 - V rámci územního rozvojového plánu (včetně provedení SEA) lze např.:
 - Definovat **akcelerační zóny** na úrovni státu pro podporu OZE, případně vymežit nové jaderné lokality (SMR).
 - Ve vymezených akceleračních zónách umožnit povolovat stavby OZE s usnadněným procesem povolování (vlivy na krajinný ráz, ZPF, bez nutného souladu s ÚP apod.)
 - **Energetická vedení** – část bude řešena jako součást OZE, část možnými dalšími PN
- MPO a KÚ jako dotčené orgány v územním plánování musí sledovat změny ÚPD, které by vedly k nedůvodnému vylučování OZE a jaderných zařízení (včetně napojení) a vymežit se proti nim, realizovat tak politiku státu.